

Dokumenttien jalkauttaminen opiskelijakun- nassa

LAB-ammattikorkeakoulu

Tradenomi (AMK)

2023

Milla Muhonen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Milla Muhonen	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 19	Valmistumisaika 2023
Työn nimi Dokumenttien jalkauttaminen opiskelijakunnassa		
Tutkinto ja koulutusala Tradenomi (AMK), yritys juridiikka		
Toimeksiantajaorganisaatio (jos opinnäytetyöllä on toimeksiantaja) Opiskelijakunta KOE		
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia ulkoisten dokumenttien saavutettavuutta opiskelijakunnassa. Dokumenttien jalkauttaminen eli tutummin saavutettavuus on ollut hankalaa riiviopiskelijoille. Opinnäytetyön tarkoituksena on löytää konkreettisia toimia ulkoisten dokumenttien saavutettavuuteen.</p> <p>Opinnäytetyön aihealue keskittyy ulkoisten dokumenttien saavutettavuuteen ja viestinnän haasteisiin. Sosiaalinen media on vahvasti esillä opinnäytetyössä, sillä se on yksi vahvimista keinoista saavutettavuusongelmien ratkaisuun. Sosiaalinen media valikoitui opinnäytetyön keskipisteeksi kohdeyleisön perusteella. Suurin osa ammattikorkeakouluopiskelijoista on nuoria aikuisia, jotka käyttävät sosiaalista mediaa päivittäin.</p> <p>Opinnäytetyön tukena käytettiin KOEn luottamustoimijoille ja henkilökunnalle suunnattua kyselyä. Kyselyiden tulokset osoittivat, että saavutettavuusongelmat ovat olleet pinnalla jo edellisen hallituksen aikana. Kyselyissä esiinnousseet konkreettiset toimet ja ideat toivat uusia näkökulmia saavutettavuuden parantamiseksi.</p> <p>Jatkossa dokumenttien jalkauttamista voisi miettiä osaksi toimintasuunnitelmaa, joka laaditaan joka vuosi. Toimintasuunnitelman päivittämisen yhteydessä dokumenttien tarkastamisen ajantasaisuus ja suunnitelmallisuus uusia dokumentteja varten vähentäisi saatavuusongelmia huomattavasti.</p>		
Asiasanat dokumentit, jalkauttaminen, saavutettavuus, viestintä, opiskelijakunta		

Abstract

Author(s) Milla Muhonen	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2023
	Number of Pages 19	
Title of Publication Dissemination of documents in the student union		
Degree, Field of Study Bachelor of Business (UAS), Business Law		
Organisation of the client (if the thesis work is commissioned by another party) Student union KOE		
<p>The aim of this thesis is to study the accessibility of external documents in the student union. The implementation of documents, or more familiar accessibility, has been difficult for RTI students. The aim of this thesis is to find concrete actions to improve the accessibility of external documents.</p> <p>The thesis focuses on the accessibility of external documents and the challenges of communication. Social media is strongly featured in the thesis, as it is one of the strongest tools to address accessibility issues. Social media was chosen as the focus of the thesis based on the target audience. Most of the students at the UAS are young adults who use social media daily.</p> <p>The thesis was supported by a questionnaire for KOE's trustees and staff. The results of the surveys showed that accessibility issues have already been on the surface during the previous Board. The concrete actions and ideas that emerged from the surveys brought new perspectives for improving accessibility.</p> <p>In the future, the dissemination of these documents could be considered as part of an action plan to be drawn up each year. When updating the action plan, the timeliness and planning of the review of documents for new documents would greatly reduce availability problems.</p>		
Keywords document, dissemination, accessibility, communication, student union		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Opinnäytetyössä käytettävät dokumentit.....	3
2.1	Code of Conduct.....	3
2.2	Yhdenvertaisuusjulistus	3
3	Dokumentin jalkauttaminen.....	4
3.1	Jalkauttaminen terminä.....	4
3.2	Viestinnän strategia	4
3.3	Saavutettavuus.....	5
3.4	Yhdenvertainen viestintä.....	6
3.5	Sosiaalinen media julkaisemisen tukena.....	6
4	Tutkimuksen toteuttaminen.....	8
4.1	Tutkimusmenetelmä	8
4.2	Tutkimusjoukko.....	8
4.3	Kyselyt.....	9
4.4	Tulokset.....	9
4.4.1	Vuoden 2022 hallitus	9
4.4.2	Henkilökunta.....	10
5	Yhteenveto ja pohdinta	12
5.1	Tulosten analysointi.....	12
5.2	Pohdinta	12
5.3	Opinnäytetyön onnistumisen arviointi.....	14
	Lähteet	15

1 Johdanto

Dokumenttien saavutettavuus on osa hyvää viestintää ja strategiaa. Opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä ulkoisten dokumenttien saavutettavuuteen opiskelijakunnan riviopiskelijoille ja löytää keinoja, jolla dokumentteja saataisiin näkyvämmäksi.

Opinnäytetyön tavoitteena on pohtia syitä dokumenttien huonoon näkyvyyteen ja löytää parempia ratkaisuja dokumenttien saavutettavuuteen opiskelijakunnassa. Opiskelijakuntien kohderyhmiä ovat nuoret aikuiset, jotka käyttävät päivittäin sosiaalista mediaa. Sosiaalisen median kanavia hyödynnetään kaikenlaisen tiedon jakamisessa, miksei myös dokumenttien. Dokumentit ovat luonteeltaan asiakirjoja, jotka tulisi julkaista niille parhaiten sopivassa ympäristössä, kuten esimerkiksi verkkosivuilla. Opinnäytetyössä pohditaankin, mikä olisi verkkosivulle vaihtoehtoinen kanava, ja mitkä alustat tukevat dokumenttien saavutettavuutta nuorten keskuudessa.

Opiskelijakunnan jakamat julkiset dokumentit kuuluvat kaikille ja kaikki, jotka osallistuvat opiskelijakunnan toimintaan millään tavalla, ovat velvollisia noudattamaan näitä dokumentteja. Tämän takia dokumenttien tulee olla helposti saatavissa kaikille. Viestintä tulee kohdistaa dokumentteihin nykypäivään sopivin keinoin ja kohdeyleisölle parhaalla mahdollisella saavutettavuudella. Opinnäytetyössä käytetään esimerkkinä opiskelijakunta KOEn Code of Conduct -asiakirjaa ja yhdenvertaisuusjulistusta.

Aihe on valikoitunut opinnäytetyöhön käytännön kokemusten perusteella. Ulkoiset dokumentit eivät ole saavuttaneet näkyvyyttä toivotulla tavalla. Suurin osa riviopiskelijoista ei edes tiedä näiden dokumenttien olemassaolosta. Ulkoiset dokumentit kuuluvat nähtäväksi ja yleinen tietoisuus niistä olisi hyväksi kaikille. Dokumentit on tehty riviopiskelijoiden hyväksi, ja ne palvelevat opiskelijakunnan jäseniä.

Opinnäytetyö rajataan ulkoisiin dokumentteihin, sillä tutkimuskysymyksenä on dokumenttien jalkauttaminen riviopiskelijoille. Ulkoiset dokumentit kuuluvat kaikille, jotka ovat jollain tapaa mukana opiskelijakunnan toiminnassa ja tapahtumissa. Ulkoisina dokumentteina opinnäytetyössä käytetään KOEn Code of Conduct -asiakirjaa sekä yhdenvertaisuusjulistusta. KOEn Code of Conduct eli eettinen ohjeistus on hyväksytty edustajiston kokouksessa tammikuussa 2022. Dokumentti on toimintaopas opiskelijakunnan tapahtumia ja tutortoimintaa varten. KOEn Code of Conduct perustuu opiskelijakunnan arvoihin: opiskelijälähtöisyys, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys. Sen tarkoituksena on luoda selkeät säännöt tapahtumille ja tutortoiminnalle, mitkä turvaavat turvallisten ja positiivisen opiskelijayhteisön. Tästä oppaasta löytyy konkreettiset toimintaohjeet häirintä- ja syrjimistilanteiden varalle.

Yhdenvertaisuusjulistus ohjaa kaikkea KOEn toimintaa. Se pitää sisällään tasavertaisuuden kokonaisuuden ja sitä ylläpitäviä toimenpiteitä. Tätä julistusta noudattavat sekä opiskelijakunta että ainealayhdistykset.

Lähdeaineistoa jalkauttamiseen ja nimenomaan strategian jalkauttamiseen löytyy melko laajasti. Teoreettinen viitekehys keskittyy enemmän kuitenkin lähdeaineistoon, joka käsittelee nimenomaan dokumenttien jalkauttamista. Toki strategia on suuressa roolissa dokumenttienkin jalkauttamisessa, mutta pääpaino strategiasta siirtyy itse dokumentteihin.

Dokumenttien jalkauttaminen voisi olla osa toimintasuunnitelmaa, joka laaditaan jokaiselle hallituskaudelle erikseen. Toimintasuunnitelmassa on kuitenkin ollut maininnat näiden dokumenttien laatimisesta, ja itseasiassa yhdenvertaisuusjulistus on hyväksytty jo keväällä 2021.

Opiskelijakunta KOE on LAB-ammattikorkeakoulun lakisääteinen opiskelijakunta, jonka keskeisenä tehtävänä on valvoa opiskelijoiden etua ja toteuttaa tapahtumia. KOE on Suomen kolmanneksi suurin opiskelijakunta, ja se kuuluu Suomen ammattikorkeakouluopiskelijoiden liitto SAMOK ry:hyn. KOEn jäseniin kuuluu noin 5000 opiskelijaa.

KOEn ylintä päätäntävaltaa käyttää edustajisto, joka valitaan joka syksy vaaleilla. Edustajiston toimintakausi on yksi kalenterivuosi. KOEn operatiivista toimintaa toteuttaa puolestaan hallitus, joka valitaan myös joka syksy. Hallituksen toimintakausi on myös yksi kalenterivuosi. Hallitus koostuu puheenjohtajistosta, edunvalvontatiimistä, opiskelijan ohjaus -tiimistä ja opiskelijaelämätiimistä. Opiskelijakunnan toiminnassa on mukana myös henkilökunta, johon kuuluu toiminnanjohtajan lisäksi neljä työntekijää.

2 Opinnäytetyössä käytettävät dokumentit

2.1 Code of Conduct

KOEn Code of Conduct eli eettinen ohjeistus on hyväksytty tammikuussa 2022. Tämän ohjeistuksen teemat ovat häirintä, syrjintä ja epäasiallinen käytös, tutorointi sekä häirintäyhdyshenkilötoiminta. Lisäksi ohjeistus sisältää toimintaohjeita konkreettisille toimille. Code of Conduct perustuu KOEn arvoihin, joita ovat opiskelijälähtöisyys, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys.

Eettisen ohjeistuksen tarkoitus on luoda selkeät säännöt tapahtumille ja tutortoiminnalle. Nämä turvaavat positiivisen ja turvallisen opiskelijayhteisön. Jokaisen KOEn tapahtumaan ja toimintaan osallistuvan tulee noudattaa tätä ohjeistusta. Eettisen ohjeistuksen tulee olla näkyvillä kaikille, jotta tapahtumiin ja toimintaan osallistuvat voivat tutustua siihen.

2.2 Yhdenvertaisuusjulistus

Yhdenvertaisuusjulistus ohjaa kaikkea KOEn toimintaa (Yhdenvertaisuusjulistus 2021). Tämä dokumentti on hyväksytty toukokuussa 2021 ja siitä lähtien sitä on sitouduttu noudattamaan. Yhdenvertaisuusjulistus perustuu kaikkien ihmisten tasa-arvoisuuteen;

Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosi seikkaan tai oletukseen. (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 § 8.1.)

Dokumentissa on lueteltu konkreettisia toimenpiteitä tasa-arvoisuuden toteutumiseksi. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa epäkohtien tunnistus ja syrjäytymiseen puuttuminen, yhdenvertaisuusjulistuksesta tiedottaminen, kartoitetaan toiminnan ja tapahtumien saavutettavuutta sekä seurataan yhdenvertaisuuden toteutumista.

3 Dokumentin jalkauttaminen

3.1 Jalkauttaminen terminä

Jalkauttaminen on terminä laaja ja se tuleeikin määritellä juuri tähän opinnäytetyöhön käytettävään tarkoitukseen. Jalkauttaminen voidaan mieltää esimerkiksi sotilaisiin, jotka jalkautuvat hevostensa selästä, tai nykypäivänä poliiseihin, jotka jalkautuvat moottoriajoneuvonsa kyydistä. Edellä mainittua jalkauttamista ei kuitenkaan käytetä tässä opinnäytetyössä.

Sanan jalkauttaminen synonyymejä on muun muassa suorittaa, käynnistää, saattaa voimaan, levittää, toimeenpanna ja toteuttaa. Jalkauttamisella tarkoitetaan yleensä kaikkea toimintaa, jolla strategiaa yritetään toteuttaa. Dokumenttien näkyvyys ja helppo saatavuus ovat osa KOEnkin strategiaa, joten jalkauttaminen on todella tarpeen. Opinnäytetyössä jalkauttamista pohditaan eri näkökulmista ja pyritään tuoda konkreettisia toimia jalkauttamisen tueksi.

Jalkauttaminen ei ole vielä juuri levinnyt lehtikielen kaltaiseen arkipäivän viestintään, vaan sen ominta ympäristöä ovat erilaiset suunnitelmat, strategiat ja visioinnit, joissa arkipäiväiset sanat tuntuvat liian latteilta kuvaamaan modernin yrityksen tai laitoksen toimintaa (Maa-mies 2005).

3.2 Viestinnän strategia

Strategian jalkauttamisessa yksi kriittisistä tekijöistä on viestintä tai enemmänkin sen puute. Vaikka käytössä olisi erilaiset tiimit strategisille vastuille, niin ilman riittävää viestintää, että mitä se käytännössä tarkoittaa työn kannalta, voi se aiheuttaa haasteita strategian jalkauttamisessa. (Laurila 2021).

Jotta ei juuttuisi vanhaan, pitää ensin nähdä uusi. Se voi olla muutos, joka mahdollistaa uuden liiketoiminnan, tuotteen tai prosessin taikka uhka, joka vaikeuttaa nykyistä toimintamallia. Uusien asioiden havaitseminen kannattaa harjoitella ja tehdä systemaattisesti. (Temmes & Välikangas 2010). Strategian päivittäminen ja tarkastelu pitäisi olla osa opiskelijakunnan vuosittaisia toimia. Toimintasuunnitelman tekeminen vuosittain tukee strategiaa ja dokumenttien jalkauttamista. Mikäli dokumentit halutaan saada näkyvimiksi, on konkreettisia toimia löydettävä toimintasuunnitelmasta.

Viestinnän onnistumisesta lähettäjä voi omalta kannaltaan tehdä päätelmiä saamaan palautteen perusteella (Kunelius 2004). Kunelius käsittelee viestintää koodina, joka jokaisella viestintään osallistuvalla ihmisellä on oltava käytössään. Tämän koodin avulla ihminen voi avata viestin sanoman merkkien välittämän merkityksen. Jaettu koodi vähentää viestinnän

häiriöitä. Hyvää viestintää ei välttämättä edes huomaa, mutta huono viestintä aiheuttaa väistämättä ongelmia. Viestintä on yksi strateginen työkalu opiskelijakunnalle. Viestinnän tulee olla avointa mahdollisuuksien mukaan myös kaksi kielistä, sillä opiskelijayhteisöön kuuluu paljon vieraskielisiä opiskelijoita.

Viestintästrategia on yksi KOEn sisäisistä dokumenteista. Se pitää sisällään tavoitteita ja konkreettisia toimia viestinnän parantamiseksi. Tässä opinnäytetyössä ei käsitellä viestintästrategiaa niinkään dokumenttina vaan dokumenttien jalkauttamisen tukena. Dokumentteja laatiessa tulisi jo miettiä sen julkaisua ja julkaisualustoja. Tämä on tärkeä osa koko strategiapohjaa.

Mitronen ja Raikaslehto (2019, 142) käsittelevät teoksessaan kehittämisen portfolioa. Heidän mukaansa eväät strategisten valintojen ja kehittämisen portfolioon laatimiseen ovat omistajatahto, toimintaympäristö ja sen antamat mahdollisuudet, innostava visio ja strategiset päämäärät. Tätä portfolioa voisi hyödyntää myös opiskelijakunnan saavutettavuustavoitteissa dokumenttien suhteen. Toimintaympäristö perustuu opiskelijayhteisöön, joten saavutettavuutta viestinnän kannalta on tarkasteltava siitä näkökulmasta ja tehtävä parhaat mahdolliset muutokset viestinnän suhteen. Vision viestinnässä on oltava innostava, jotta kehittämistyö olisi kannattavaa. Viestinnän puutteellisuuteen on puututtava ja sitä on tarkasteltava nykyisten arvojen pohjalta.

3.3 Saavutettavuus

Viestinnän saavutettavuudesta puhutaan, kun erilaisia yleisöjä ja käyttäjiä halutaan palvella mahdollisimman yhdenvertaisesti. Esimerkkeinä tästä voisi käyttää tilojen fyysinen esteettömyys ja median saavutettavuus, kuten uutiset, joita tehdään niin selkokielisenä kuin viitottuina sekä tekstitettyinä. Saavutettavuutta säädetään osin lailla, kun taas osa palveluista toimii vapaaehtoisella pohjalla. (Hirvonen & Kinnunen, 2020, 13.)

Viestinnän saavutettavuuden edistäminen on noussut 2000-luvulla tärkeäksi yhteiskunnalliseksi tavoitteeksi. Dokumenttia julkaistaessa on tärkeä miettiä nimenomaan sen saavutettavuutta. On hyvä pohtia, kenelle dokumentti on tarkoitettu. Kohderyhmä on yksi keskeisimpiä aiheita, jonka mukaan saavutettavuuden tavoitteet pitäisikin asettaa.

Saavutettavuudella viitataan yleensä siihen, että kaikki palvelut, viestintä ja verkkosivut täytyy toteuttaa niin, että jokainen pystyy lukemaan ja ymmärtämään lukemansa ja näkemänsä (Viitasaari 2023). Tässä opinnäytetyössä keskeistä nimenomaan on se, kuinka dokumentit saavuttavat riviopiskelijat eli kaikki ne, jotka opiskelevat tässä tietyssä korkeakoulussa.

Tiedon saavutettavuus vaatii kielellistä tasa-arvoa. Se tarkoittaa sitä, että kaikki osallistujat voivat olla mahdollisimman täysipainoisesti mukana viestintätilanteissa. Tiedosta tulee näin ollen saavutettavaa vain, jos henkilö ymmärtää tiedon, päätösten ja toiminnan taustalla olevat käytänteet ja määräykset. (Hirvonen & Kinnunen, 2020, 246.) Opiskelijakunnan dokumenteista puhuttaessa tämän voisi kääntää niin, että opiskelijoiden täytyy ymmärtää dokumenttien taustasyöt ja ne tulee selventää opiskelijoille niin, että kaikki myös ymmärtävät sen. Dokumentteja voidaan julkaista ihan niin paljon kuin halutaan, mutta reilua olisi myös puuttua niiden taustasyihin ja selvittää, miksi näin tehdään.

3.4 Yhdenvertainen viestintä

Korkeakouluissa opiskelee paljon ulkomaalaisia opiskelijoita, ja saavutettavuuden näkökulmasta se tarkoittaa vähintään kaksikielistä viestintää. Kaksikielisellä viestinnällä tarkoitetaan tässä kontekstissa suomea ja englantia. KOElla kaksikielinen viestintä on toteutunut hyvin niin sosiaalisessa mediassa kuin dokumenttien saralla. Kaksikielisyys heijastuu myös yhdenvertaisuuteen ja siten se on erittäin tärkeä asia.

Kaksikieliseen viestintään voidaan lisätä myös selkokieli. Selkokieli on suunnattu ihmisille, joilla on vaikeuksia ymmärtää tai lukea yleiskieltä. Selkokieltä on suomen kielen muoto, jota on mukautettu yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi, jonka takia selkokieli on yleiskieltä helpompaa kieltä. (Viitasaari 2023.) Jotta yhdenvertaisuus toimisi parhaalla mahdollisella tavalla viestinnässä, on myös huomioitava henkilöt, jotka eivät ymmärrä välttämättä kaikkia mahdollisia termejä tai sanavalintoja. Dokumenttien on oltava kieleltään selkeästä, että kuka tahansa sitä lukeva henkilö ymmärtää, mistä on kyse. Tekstin tulee olla helposti ymmärrettävää, mutta kuitenkin pysyä asiassa.

Digitaalisten palveluiden käyttäjiä on koko ajan enemmän ja enemmän. Tämän seurauksena sivustojen käytön voi estää se, että on kielellisiä vaikeuksia ymmärtää. (Viitasaari 2023.) Kielellisillä vaikeuksilla ei kuitenkaan tarkoiteta kaksikielisyttä vaan kielen saavutettavuutta ja ymmärrettävyyttä. Monet tahot, kuten esimerkiksi opiskelijakunnat, sortuvat usein siihen, että julkaisuissa käytetään heille tyyppistä kieltä. Tämä voi johtaa siihen, etteivät kaikki, joille julkaisu tai dokumentti ovat tehty nähtäväksi, ymmärrä mistä tosiasiaa puhutaan. Tämän takia selkokielisyys dokumenteissa on erityisen tärkeää.

3.5 Sosiaalinen media julkaisemisen tukena

Julkaisemista on mikä tahansa sisällön tuottaminen, jossa ihminen lisää sisältöön jonkin oman näkökulmansa (Isokangas & Vassinen 2010, 160). Dokumentin julkaisu ei tämän opinnäytetyön yhteydessä ole vain yhden ihmisen näkökulma, vaan koko opiskelijakunnan.

Opinnäytetyössä käytettävät dokumentit puolestaan tuovat esiin opiskelijakunnan näkemys. Code of Conduct ja yhdenvertaisuusjulistus ovat nimenomaan opiskelijakunnan luottamustoimijoiden kädenjälkeä.

Instagram on yksi suosituimpia sosiaalisen median kanavia nykypäivänä. Yhä enemmän julkaistava sisältö painottuu kuviin ja videoihin. Isokankaan ja Vassisen (2010, 160) mukaan julkaisemisen nyrkkisääntöihin kuuluu helpomman ja nopeamman sisällön tuottaminen. Tämä on suoraan verrannollinen siihen, miten paljon sisältöä seurataan. KOEn Code of Conduct ja yhdenvertaisuusjulistus löytyvät opiskelijakunnan verkkosivuilta, mutta kuinka monet tämä tavoittaa. Instagram on opiskelijakunnan tärkein sisällöntuottokanava nykypäivänä. Toki on sanomattakin selkää, ettei Instagram ole oikea julkaisupaikka tämän tyyppisille dokumenteille. Asiaa tulisikin lähestyä siltä kannalta, voisiko Instagram auttaa näiden dokumenttien näkyvyyttä.

Nuorison keskuudessa Tiktok on noussut valtavaan suosioon ja myös opiskelijakunnat ovat aktivoituneet videoiden tekoon. Opiskelijakuntien kohdeyleisö koostuu pääosin nuorista aikuisista, joten sisältöä pitää nimenomaan keskittää nuorten suosimiin alustoihin. Dokumentit ovat siitä haastavia, että niitä ei oikein voi laatia videomuodossa, ainakaan kokonaan. Dokumentin pitää olla kirjallisessa ja asianmukaisessa muodossa, ja tähän soveltuvien muoto on sähköinen asiakirja. Dokumenttien jalkauttamisessa pitäisi kuitenkin nimenomaan miettiä kohdeyleisöä ja mietti uuden dokumentin julkaisua sen kannalta. On sanomattakin selvää, että tämänkaltaisten dokumenttien, kuten eettisen ohjeistuksen ja yhdenvertaisuusjulistuksen on löydettävä luettavassa muodossa opiskelijakunnan verkkosivuilta. Täältä ne ovat kaikkien luettavissa.

4 Tutkimuksen toteuttaminen

4.1 Tutkimusmenetelmä

Luvussa 4 käsitellään opinnäytetyön tutkimusosuutta. Tutkimustapana käytettiin tutkimuksellista kehitystyötä, jossa hyödynnetään opiskelijakunnan luottamustoimijoille ja henkilökunnalle teetettyä kyselyä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys oli, miten jalkauttaa dokumentteja riviopiskelijoille opiskelijakunnassa. Toisin sanoen, kuinka olemassa olevat dokumentit saavuttaisivat riviopiskelijat paremmin. Ulkoiset dokumentit kuuluvat kaikille opiskelijakunnan toiminnassa ja tapahtumissa mukana oleville.

Uusia dokumentteja laatiessa olisi jo hyvä miettiä etukäteen, missä dokumentit aiotaan julkaista ja miten. On tärkeä miettiä kohdeyleisöä ja sitä, kuinka tieto saadaan kaikista parhaiten juuri sille kohdeyleisölle, jolle se halutaan. Yhdenvertaisuusjulistus ja Code of Conduct on tarkoitettu niin KOEn sisäiseen kuin ulkoiseenkin käyttöön. Dokumentit on laatinut KOE, joten voisi olettaa, että ne ovat yleisesti tiedossa opiskelijakunnan sisäpiirissä. Riviopiskelijoiden keskuudessa nämä dokumentit tuskin ovat kuitenkaan kovin tuttuja.

Opinnäytetyön kysymykseen etsitään ratkaisua kyselyjen ja omien kokemusten perusteella. Kyselyt toteutetaan opiskelijakunnan vuoden 2022 hallitukselle ja henkilökunnalle. Omat kokemukset pohjautuvat kahden hallitusvuoden kokemuksiin ja havaintoihin, mutta niitä käsitellään enemmän luvussa 5.

4.2 Tutkimusjoukko

Opinnäytetyössä tutkimusjoukkoon sisältyy KOEn vuoden 2022 ja henkilökunta. Näin ollen tuloksia saadaan vaihtuvien toimijoiden näkökulmista ja toisaalta myös melko samana pysyneen henkilökunnan näkemyksistä.

Tutkimusjoukko valikoitui edellä mainitusti, sillä dokumentit on julkaistu vuoden 2022 aikana, jolloin tuolloinen hallitus oli mukana sekä itse tekovaiheessa että julkaisuprojektissa. Heillä on näkemystä niin dokumenttien synnystä kuin itse julkaisusta. Henkilökunnalla puolestaan näkemykset ovat oletetusti jo pidemmältä aikaväliltä.

4.3 Kyselyt

Opinnäytetyön tukena käytettiin KOEn hallitukselle ja henkilökunnalle suunnattua kyselyä. Kyselyjen tavoitteena oli kartoittaa luottamustoimijoiden näkemyksiä dokumenttien saavutettavuudesta ja saada ideoita julkaisutapoihin heidän näkökulmastaan. Kyselyt olivat täysin anonyymeja ja vastausaikaa oli yksi viikko.

Kyselyiden kysymykset olivat seuraavat: Onko KOEn ulkoiset dokumentit helposti löydettävissä riviopiskelijoille? Koetko, että verkkosivut ovat riittävä julkaisualusta dokumenteille? Mitä hyötyä KOEn ulkoisista dokumenteista on riviopiskelijoille? Miten KOEn ulkoiset dokumentit saataisiin näkyvämmäksi riviopiskelijoille? Kahteen ensimmäiseen kysymykseen vastausvaihtoehdot olivat kyllä, ei ja en osaa sanoa. Kaksi viimeistä kysymystä puolestaan olivat avovastauksia. Kaikki neljä edellä mainittua kysymystä olivat vastaukseltaan pakollisia. Kyselyiden lopussa oli vielä vapaaehtoinen kysymyskohta, jossa pystyi jättämään vapaan sanan koskien aihepiiriä.

4.4 Tulokset

Opinnäytetyötä varten kahden teetetyn kyselyn tulokset olivat odotetun laiset. Tutkimusjoukko koostui KOEn luottamustoimijoista ja henkilökunnasta, joten heille KOEn toiminta on jo ennestään tuttua. He ovat myös olleet itse luottamustoimijan tehtävissä, kun ulkoisia dokumentteja on laadittu ja hyväksytty.

Kyselyiden tulokset osoittivat, että saavutettavuusongelmat ovat olleet pinnalla jo edellisen hallituksen aikana. Dokumentit eivät ole saavuttaneet toivottua tietoisuutta, koska pelkkä maininta verkkosivuilla ei riitä opiskelijoille. Dokumentteja täytyy mainostaa muuallakin kuin verkkosivuilla, ja toteutuakseen tämä vaatii aikaa ja rohkeita toimia.

4.4.1 Vuoden 2022 hallitus

Hallitustoimijoiden vastaukset kyselyyn olivat odotetun laiset. Vastauksissa oli löydettävissä paljon samoja piirteitä vastaajien kesken, mikä oli odotettavissa, sillä olen myös itse ollut kyseisenä vuonna hallituksessa luottamustoimijana. Kysely lähetettiin kaikille 12 henkilölle vuoden 2022 hallituksesta. Kyselyyn vastasi hieman alle puolet. Vastaukset olivat kuitenkin melko samankaltaisia, joten tarvittava aineisto johtopäätöksiin saatiin.

Puolet vastaajista vastasivat ensimmäiseen kysymykseen myönteisesti. Kysymys kuului: Onko KOEn ulkoiset dokumentit helposti löydettävissä riviopiskelijoille? Loput eivät kokeneet ulkoisien dokumenttien olevan helposti löydettävissä tai eivät osanneet sanoa.

Toisessa kysymyksessä kysyttiin, onko verkkosivut riittävä julkaisualusta dokumenteille. Kaikki vastaajista vastasivat myönteisesti. Tämän kysymyksen vastaukset olivat hieman yl-lättäviä, koska on selvää, etteivät dokumentit tavoita ihmisiä pelkästään verkkosivuilta. Toki julkaisualustana asiakirjamuotoisille dokumenteille se on varmasti ainoa ratkaisu tällä het-kellä.

Kolmas kysymys käsitteli ulkoisien dokumenttien hyötyä riviopiskelijoille; Mitä hyötyä KOEn ulkoisista dokumenteista on riviopiskelijoille? Vastauksissa tuli esille lähes kaikki asiat, joi-den takia nämä dokumentit todellakin ovat hyödyllisiä riviopiskelijoille. Näitä asioita olivat läpinäkyvyys, arvot ja KOE edunvalvojana. Ulkoiset dokumentit luovat läpinäkyvyyttä KOEn toiminnalle ja näyttävät jo pelkästään olemassaolollaan, että KOElla tehdään töitä yhden-vertaisuuden ja tasa-arvon puolesta. KOEn tärkeimpiin tehtäviin kuuluu toimia edunvalvo-jana opiskelijoille, ja edistää ja hoitaa sitä kautta heidän etuaan.

Viimeisessä virallisessa kysymyksessä kysyttiin, miten ulkoiset dokumentit saataisiin näky-vämmäksi riviopiskelijoille. Vastauksissa tuli ilmi osiltaan sosiaalisen median tärkeys. Vas-tauksissa ehdotettiin nostoja eri kanaviin. Tällä tarkoitetaan nimenomaan Instagramia. Nos-tojen avulla opiskelijat voitaisiin ohjata verkkosivujen kautta itse dokumentteihin.

Vapaaehtoisesti vastattavaan avoimeen kysymykseen tuli vastaus, mikä kiteytti hyvin on-gelman; Dokumentit löytyvät loogisesta paikasta eli verkkosivuilta, mutta niitä ei osata etsiä eikä tiedetä, mistä nämä löytävät. Riviopiskelija ei voi tietää dokumenttien olemassaolosta, ellei niitä mainosteta kanavissa, jossa riviopiskelijoita tavoittaa päivittäin.

4.4.2 Henkilökunta

KOEn henkilökunnan vastauksista välittyi kokemus opiskelijakunnassa toimimisesta. Vas-tauksissa oli yhteneväisyyksiä hallitustoimijoiden vastauksien kanssa. Kysely lähetettiin nel-jälle henkilökunnan jäsenelle, joista kolme vastasi kyselyyn. Kysymyksen kysymykset olivat samat kuin hallitustoimijoiden kyselyssä.

Ensimmäiseen kysymykseen kaksi kolmasosaa vastasi, etteivät KOEn ulkoiset dokumentit ole helposti riviopiskelijoiden löydettävissä. Tämä vastaus oli siis päinvastainen hallitustoi-mijoiden vastauksiin verrattuna. Vastauksien eron selittää mahdollisesti se, että henkilö-kunta työskentelee näiden dokumenttien kanssa huomattavasti enemmän kuin hallitustoi-mijat.

Kaksi kolmasosaa vastaajista vastasivat toiseen kysymykseen myönteisesti eli kokivat, että verkkosivut ovat riittävä julkaisualusta ulkoisille dokumenteille. Henkilökunta oli samoilla

linjoilla hallitustoimijoiden kanssa tästä asiasta. Yksi vastaajista kuitenkin koki, etteivät verkkosivut ole riittävä alusta ja avovastauksista löytyy selityksiä tähän.

Kolmannessa kysymyksessä kysyttiin ulkoisten dokumenttien hyötyjä riviopiskelijoille. Vastauksissa korostui KOEn arvoja samoin, kun hallitustoimijoidenkin vastauksissa; avoimuus, läpinäkyvä toiminta ja selkeät ohjeet kaikille. Vastauksista nousi myös erittäin hyvä kommentti liittyen dokumenttien tarvittavuuteen opiskelija-arjessa. Mitä vähemmän riviopiskelija tarvitsee näitä dokumentteja opiskeluarjessaan, sen parempi. Tämä kuulostaa hieman oudolta, ottaen huomioon sen, että dokumentteja nimenomaan yritetään saada enemmän opiskelijoiden tietoisuuteen ja se on koko opinnäytetyön pohjimmainen ongelma ollutkin, saavutettavuus.

Viimeisessä varsinaisessa kysymyksessä kysyttiin, miten ulkoisia dokumentteja saadaan näkyvämmäksi riviopiskelijoille. Vastauksiin tuli monipuolisia konkreettisia toimenpiteitä sisältäviä mietteitä. KOEn täytyy organisaationa tietää, mistä on kyse ja mistä nämä kyseiset dokumentit löytyvät. Ongelma on ollut myös jokseenkin sisäinen. Uudet luottamustoimijat eivät välttämättä tiedä mistä puhutaan, ellei dokumenteista, niin sisäisistä kuin ulkoisista puhuta jo perehdytysvaiheessa. Vastauksissa nousi esiin myös ajoittaiset nostot sosiaalisessa mediassa, mikä on tämänkin opinnäytetyön aikana tullut vahvasti esille. Tärkein nosto vastauksista lienee kuitenkin tarpeellisuus. Dokumenttien ei tarvitse hyppiä opiskelijoiden silmille, koska jokapäiväisessä opiskeluarjessaan he eivät näitä dokumentteja tarvitse.

Ulkoiset dokumentit eivät ole pituudeltaan paria sivua pidempiä asiakirjoja, mutta tavallinen riviopiskelija ei välttämättä silti koe tarvetta tutustua dokumenttiin sen paremmin. Kiinnostusta dokumentteihin voisi saada tekemällä nettisivujen Dokumentit-kohtaan tiivistelmän jokaisesta siellä julkaistusta dokumentista, jolloin dokumenttia tarvitseva henkilö voisi nopealla lukemisella valita tarvitsemansa dokumentin. KOEn Code of Conduct ei välttämättä nimenä sano mitään, joten tiivistelmä voisi auttaa opiskelijaa hahmottamaan, minkälaisesta dokumentista on kyse.

Viimeiseen vapaasti vastattavaan kysymykseen vastannut henkilö totesi verkkosivujen olevan riittävä alusta ulkoisten dokumenttien julkaisuun, mutta itse verkkosivuille ja nimenomaan kyseisiin dokumentteihin tulisi olla parempi ohjaus eLABista ja muista koulun kanavista. Riviopiskelijat käyttävät opiskeluarjessaan eLABia viikoittain, jopa päivittäin. Koulun kanavien tuki olisi tärkeää myös opiskelijakunnalle. Opiskelijakunta ei itsessään tavoita niin paljon opiskelijoita, kuin koulun kanavat, varsinkin eLAB. Koulun kanavissa olisi hyvä myös tehdä nostoja tärkeistä dokumenteista.

5 Yhteenveto ja pohdinta

5.1 Tulosten analysointi

Työn tavoitteena oli selvittää, miten dokumenttien jalkauttaminen onnistuu opiskelijakunnassa, ja miten jalkauttamista voisi kehittää vielä paremmaksi. Tutkimuskysymyksinä olivat: Onko verkkosivut paras paikka dokumenttien julkaisuun? Olisiko tämänkaltaisia dokumentteja aihetta käsitellä yleisesti jossakin? Kuinka dokumentit päätyvät riviopiskelijoiden tietoisuuteen? Voisiko sosiaalista mediaa käyttää hyväksi dokumenttien saavutettavuuden tukena?

Tutkimuskysymyksiin vastattiin opinnäytetyössä eri näkökulmista. Näkökulmia saatiin niin kyselyiden avulla kuin teoriapohjalta. Teoreettinen tausta saavutettavuudelle luo pohjan myös itse saavutettavuusongelmiin.

5.2 Pohdinta

Opiskelijakunnan luottamustoimijat koostuvat pääasiassa 20–26-vuotiaista nuorista aikuisista, jotka käyttävät sosiaalista mediaa päivittäin. Sosiaalinen media ei siis ole mikään uusi asia heidän keskuudessaan, ja tämän vuoksi sen osaamista tulisi hyödyntää enemmän dokumenttien julkaisemisen tukena. Sosiaalinen media tavoittaa myös huomattavasti enemmän ihmisiä kuin verkkosivut. KOEn näkyvin kohderyhmä ovat nuoret aikuiset, jotka nimenomaan käyttävät sosiaalisen median palveluita, kuten Instagramia ja Tiktokia. Näiden alustojen käyttö on erityisen tärkeää jokapäiväisessä viestinnässä, mutta myös tärkeiden dokumenttien julkaisemisen tukena.

Dokumenttien saavutettavuus on ollut haastavaa kohderyhmälle, joka ei lue perinteisiä nettisivuja enää huvikseen. Verkkosivut ovat pääasiassa käytössä nuorten aikuisten keskuudessa vain yhteystietojen löytämistä ja jäsenyysasioiden hoitamista varten. Dokumenteille on verkkosivuilla oma kohtansa, mutta pelkästään dokumentin julkaisu verkkosivuille ei toimi saavutettavuuden kannalta.

Konkreettisia toimia dokumenttien julkaisemiseen pyöriteltiin lähinnä sosiaalisen median ympärillä nykypäivän valossa. Dokumentteja voisi toki esitellä myös esimerkiksi paikan päällä kampuksella, mutta ongelmaksi koituisi tuolloin osallistuminen, aktiivisuus ja kiinnostuneisuus asiaa kohtaan. Tämä asia olisi käsiteltävä ja mietittävä markkinoinnin kannalta, mutta se ei ollut tämän opinnäytetyön tavoite. Konkreettiset toimet tässä opinnäytetyössä keskittyvät sosiaalisen median alustoille, Instagramiin ja Tiktokiin.

Instagramiin on helppo tehdä sisältöä lähes, miten tahansa. Dokumentin julkaisun tukena voi käyttää niin Stories-osiota kuin Reels-osiota. Perinteisen julkaisun tekeminen informatiivisessa mielessä toimisi myös tehostamaan tietoisuutta uudesta dokumentista. Stories-osiioon voisi laittaa uuden dokumentin julkaisun yhteydessä johdattelevia ja lyhyitä tekstinpätkiä ja muuta aiheeseen liittyvää materiaalia, sekä linkki itse dokumenttiin. Uutta dokumenttia julkaistaessa ehdottoman tärkeää on sen mainostaminen kanavalla, joka tavoittaa eniten ihmisiä. Verkkosivulle julkaistuun dokumenttiin ei voi olettaa saavansa lukijoita, jos itse lukija ei tiedä tämän dokumentin olemassaolosta. Kukaan ei käy tutkimassa verkkosivuja joka päivä, sillä idealla, että löytäisi sieltä jotain uutta. Tämän takia on ehdottoman tärkeää johdatella lukijoita oikeisiin paikkoihin oikeilla alustoilla.

Instagramiin on helppo luoda lyhyitä kyselyitä Stories-osiioon aiheesta kuin aiheesta. Näitä kysymyslaatikoita tulisi hyödyntää dokumenttien saavutettavuuden tutkimisessa. Seuraajilta voisi kysyä, kuinka moni uskoo tietävänsä KOEn Code of Conductin ja yhdenvertaisuusjulistuksen, saati lukeneen nämä dokumentit. Vastausten perusteella voisi suunnitella, miten dokumentteja kannattaisi mainostaa ja markkinoida sosiaalisessa mediassa. Seuraajilta voisi myös kysyä mielipidettä tähän asiaan. Mitä enemmän seuraajia osallistetaan esimerkiksi erilaisten kyselyjen kautta, sitä enemmän se herättää kiinnostuneisuutta. Seuraajia tulisi aktivoida pienin keinoin säännöllisin väliajoin.

Tiktokia voisi puolestaan käyttää ulkoisten dokumenttien visualisoinnin alustana. Tiktok on lyhyisiin videoihin erikoistunut sosiaalisen median alusta. Alustalle voi tehdä kaikenlaisia videoita ja KOElla on käyttäjä Tiktokissa. Dokumentteja voisi visualisoida lyhyiksi osiksi tai pieniksi kokonaisuuksiksi eri aihealueista. Mitä lyhyempi ja ytimekkäämpi video on, sitä enemmän se saa katselukertoja. Dokumenttien jakaminen pienempiin osiin säilyttäisi mielenkiinnon lyhyttä videota katsellessa. KOEn Code of Conductin voisi esimerkiksi jakaa osittain lyhyisiin informatiivisiin videonpätkiin; häirintäyhdyshenkilötoiminta, tutorointi ja toimintaohjeet. Visuaalisen videon avulla katsojille jäisi paremmin mieleen, mistä dokumentissa oikein on kyse. Vaikka mikään KOEn ulkoinen dokumentti ei ole kovinkaan pitkä, ei riviopiskelija välttämättä jaksakaan sitä ajatuksella lukea, mikäli asia ei häntä kiinnosta. Tämän takia visualisointi voisi auttaa herättämään kiinnostusta ja saada sitä kautta tietoisuutta dokumenteista.

Opinnäytetyön tukena käytetyissä kyselyissä sai erilaisia näkökulmia asioihin ja myös uusia ideoita tulevaan. Henkilökunnan kyselyssä korostui yhteistyö koulun kanssa. Opiskelijakunta KOE on LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta, ja yhdessä nämä tahot saavuttaisivat yleisöä paljon enemmän kuin erikseen. KOEn ulkoiset dokumentit ovat tärkeitä myös LABille, ja siksi niitä tulisikin markkinoida yhdessä eri kanavissa. Koulun kanavat

voisivat hyvin tehdä yhteistyötä esimerkiksi dokumenteista tehtyjen nostojen tai videoiden kanssa. Jo pelkästään videon jakaminen omassa kanavassa saattaa tavoittaa kaksinkertaisesti, jopa enemmänkin yleisöä. Tätä yhteistyön voimaa tulisi hyödyntää myös dokumenttien julkaisemisen tiimoilta.

Lopputulemana opinnäytetyössä voidaan todeta, että sosiaalinen media on avainasemassa dokumenttien saavutettavuuden näkökulmasta. Perinteinen dokumentti ja sen julkaisu pelkästään verkkosivuilla ei ole enää tätä päivää. Sosiaalinen media on lähes jokaisella nuorella aikuisella päivittäisessä käytössä, joten saavutettavuus sitä kautta on kaikista todennäköisempää.

5.3 Opinnäytetyön onnistumisen arviointi

Opinnäytetyön keskeisin tavoite oli ulkoisten dokumenttien saatavuuden tarkastelu löytämällä keinoja saavutettavuuden parantamiseen teoriapohdinnan, aineiston keräämisen ja omien kokemusten perusteella. Tavoite onnistui mielestäni hyvin ja konkreettisia toimia saavutettavuuden parantamiseksi löytyi opinnäyteprojektin edetessä. Aineiston ja ideoiden kerääminen kyselyjen avulla tuotti tulosta. Näkökulmat niin entiseltä hallitukselta kuin nykyiseltä kokoneelta henkilökunnalta puhuivat opinnäytetyön ongelman puolesta, mutta antoivat myös suuntaviivoja tulevaan konkreettisin esimerkein.

Opinnäytetyöprojektin yhteydessä syntyi muutamia kehitysideoita jatkoon kannalta. Dokumenttien saavutettavuus opiskelijakunnassa tulee olemaan ongelmana varmasti pitkään, johtuen pelkästään siitä, etteivät dokumentit ole välttämättä kaikista houkuttelevinta luettavaa. Dokumenttien tärkeydestä tulisi kuitenkin puhua yleisellä tasolla ja siihen varmasti löytyy keinoja. Tämä opinnäytetyö keskittyi pelkästään LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta KOEn haasteisiin dokumenttien saavutettavuudessa. Ongelmaa voisi jatkoon kannalta pohtia myös isommasta näkökulmasta esimerkiksi yhdessä LUT-yliopiston ylioppilaskunta LTKY:n kanssa tai laajemmin muiden opiskelijakuntien kanssa.

Jatkossa dokumenttien jalkauttamista voisi mieltiä osaksi toimintasuunnitelmaa, joka laaditaan joka vuosi. Dokumenttien saavutettavuus voisi olla edunvalvonnan alla toimintasuunnitelmassa. Tämä tulisi ottaa huomioon toki vain tarvittaessa. Mikäli uusia dokumentteja ei ole suunnitelmissa laatia toimintavuoden aikana, ei sen tarvitse kohtana olla kovin laaja. Tämän kohdan ollessa toimintasuunnitelmassa jossain muodossa, olisi selkeät suuntaviivat, joilla uusia dokumentteja jalkautetaan. Toimintasuunnitelman päivittämisen yhteydessä dokumenttien tarkastamisen ajantasaisuus ja suunnitelmallisuus uusia dokumentteja varten vähentäisi saatavuusongelmia huomattavasti.

Lähteet

Hirvonen, M. & Kinnunen, T. 2020. Saavutettava viestintä. Tallinna: Gaudeamus Oy.

Isokangas, A., & Vassinen, R. 2010. Digitaalinen jalanjälki. Hämeenlinna: Talentum Media Oy.

Kunelius, R. 2004. Viestinnän vallassa. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Laurila, A. 2021. Strategian jalkauttaminen ja strateginen johtaminen järjestössä. Theseus. Viitattu 28.3.2023. Saatavissa <https://www.theseus.fi/handle/10024/495065>

Maamies, S. 2005. Kielenhuollon tiedotuslehti. Viitattu 19.3.2023. Saatavissa <https://www.kielikello.fi/-/jalkautuva-huoltokirja>

Mitronen, L., & Raikaslehto, T. 2019. Voittajan strategia. Helsinki: Alma Talent Oy.

Opiskelijakunta KOE. 2021. Yhdenvertaisuusjulistus. Viitattu 22.3.2023. Saatavissa https://www.koe.fi/fi/files/ugd/e2c452_4f26f6a5ec1149f19516edc1d1dc2c0c.pdf

Opiskelijakunta KOE. 2022. Code of Conduct. Viitattu 20.3.2023. Saatavissa https://www.koe.fi/fi/files/ugd/e2c452_4f26f6a5ec1149f19516edc1d1dc2c0c.pdf

Temmes, A., & Välikangas, L. 2010. Strateginen ajautuminen. Helsinki: WSOYpro Oy.

Viitasaari, E. 2023. Sosiaalisen median saavutettavuus – käytännön vinkkejä viestinnän yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Theseus. Viitattu 28.3.2023. Saatavissa <https://www.theseus.fi/handle/10024/789684>

Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014

